TA’LIM SIFATI VA IQTIDORLI TALABALAR BILAN ISHLASH: FINLANDIYA TA’LIM TIZIMI TAJRIBASI

Sattarova Muhabbat Alijanovna
Xalqaro Nordik Universiteti 2 -kurs magistranti
E-mail: sattarovamuhabbat361@gmail.com

Received: 05.10.2025
Revised: 06.10.2025
Accepted: 07.10.2025

Kalit so‘zlar:
ta’lim sifati, iqtidorli talabalar, pedagogik deontologiya, kompetentlik, Finlandiya ta’lim tizimi, innovatsion pedagogik metodlar, individual yondashuv.

Annotatsiya. Ushbu maqola Finlandiya ta’lim tizimi tajribasida ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash strategiyalarini tahlil qiladi. Tadqiqot pedagoglarning kompetentligi, pedagogik deontologiya, individual yondashuv va innovatsion metodlarni qo‘llash orqali talabalarning akademik va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, yuqori malakali pedagoglar va samarali pedagogik yondashuvlar talabalarning shaxsiy rivojlanishi va ta’lim sifatini oshirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasi global qiyosiy ta’lim kontekstida ilg‘or amaliyotlarni boshqa mamlakatlarda tatbiq etish imkoniyatlarini beradi.

Keywords:
education quality, gifted students, pedagogical deontology, competence, Finnish education system, innovative pedagogical methods, individual approach.

Annotation. This article analyzes the strategies for improving education quality and working with gifted students based on the Finnish education system experience. The study emphasizes teachers’ competence, pedagogical deontology, individual approaches, and the use of innovative methods to enhance students’ academic and creative potential. The results indicate that highly qualified teachers and effective pedagogical approaches play a decisive role in fostering personal development and improving education quality. Furthermore, the Finnish experience provides opportunities for applying these advanced practices in a global comparative education context.

Ключевые слова:
качество образования, одаренные студенты, педагогическая деонтология, компетентность,

Аннотация. В статье анализируются стратегии повышения качества образования и работы с одаренными студентами на основе опыта системы образования Финляндии. Исследование подчеркивает важность компетентности преподавателей, педагогической деонтологии, индивидуального

система образования Финляндии, инновационные педагогические методы, индивидуальный подход.

подхода и использования инновационных методов для развития академического и творческого потенциала студентов. Результаты показывают, что высококвалифицированные педагоги и эффективные педагогические подходы играют решающую роль в личностном развитии и повышении качества образования. Кроме того, опыт Финляндии открывает возможности применения этих передовых практик в глобальном сравнительном контексте образования.

Kirish. Bugungi kunda ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash masalasi global miqyosda dolzarb ahamiyatga ega. Ta’lim sifati nafaqat akademik ko‘rsatkichlar, balki talabalarning shaxsiy rivojlanishi, ijodiy va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantirish bilan ham baholanadi. Iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayoni esa har bir ta’lim tizimining strategik vazifalaridan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, pedagoglarning kompetentligi va pedagogik deontologiyasi talabalarni samarali qo‘llab-quvvatlash va ularning individual ehtiyojlarini inobatga olgan holda ta’lim sifatini oshirishda muhim omillar sifatida qaraladi. Finlandiya ta’lim tizimi ushbu sohada ilg‘or amaliyotlar bilan ajralib turadi. Bu tizimda pedagoglar individual yondashuv, interaktiv mashg‘ulotlar, loyihaviy ishlanmalar va raqamli resurslardan foydalanish orqali talabalarning akademik va ijodiy salohiyatini rivojlantiradilar. Shu bilan birga, pedagoglarning doimiy professional rivojlanishi va malakasi ta’lim sifatini oshirish va iqtidorli talabalarni samarali qo‘llab-quvvatlashga xizmat qiladi.

Pedagogik deontologiya talabalar bilan ishlashda etik me’yorlarga rioya qilish, ularning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olish va shaffof baholash tizimini ta’minlaydi. Kompetentlik esa pedagogning nazariy bilimlari, amaliy ko‘nikmalari va innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo‘llash qobiliyatini ifodalaydi. Ushbu ikki omil uyg‘un ishlatilganda, iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida yuqori samaradorlikka erishish mumkin. Shuningdek, global qiyosiy ta’lim kontekstida Finlandiya tajribasi boshqa mamlakatlarda iqtidorli talabalarni rivojlantirish va ta’lim

sifatini oshirish strategiyalarini tatbiq etish imkoniyatlarini yaratadi. Bu pedagoglar va ta’lim muassasalari uchun ilg‘or yondashuvlarni mahalliy sharoitga moslashtirish va strategik tavsiyalar ishlab chiqishda ilmiy asos vazifasini bajaradi. Zamonaviy ta’lim tizimida ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash masalasi dolzarb ilmiy va amaliy muammo sifatida qaraladi. Ta’lim sifati nafaqat o‘quvchilar bilim darajasini oshirish, balki ularning individual qobiliyatlari va kreativ salohiyatini rivojlantirish bilan bevosita bog‘liqdir. Iqtidorli talabalar o‘zining yuqori intellektual va ijodiy salohiyati bilan ajralib turadi, shuning uchun ular bilan ishlash pedagoglarning malakasini oshirish, individual yondashuvlarni qo‘llash va zamonaviy baholash tizimlarini joriy etishni talab qiladi.

Finlandiya ta’lim tizimi dunyo miqyosida ta’lim sifati va iqtidorli talabalarni rivojlantirish bo‘yicha ilg‘or tajribalar bilan mashhur. Bu tizimda ta’lim jarayoni individual ehtiyojlarga moslashtirilgan bo‘lib, har bir o‘quvchining qobiliyati va salohiyati to‘liq ro‘yobga chiqariladi. Finlandiyada pedagoglar iqtidorli talabalarni aniqlash va qo‘llab-quvvatlashda pedagogik kvalimetriya yondashuvlari, innovatsion metodikalar va individual o‘quv dasturlarini samarali uyg‘unlashtiradi. Natijada ta’lim jarayoni nafaqat bilimni oshirish, balki o‘quvchilarning shaxsiy, intellektual va ijodiy rivojlanishini ta’minlashga xizmat qiladi. Shuningdek, iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayonida Finlandiya tajribasi pedagogik metodlarni tizimli va shaffof baholash, talabalarning individual rivojlanishini kuzatish va ularning o‘z salohiyatini maksimal darajada rivojlantirish imkonini beradi. Shu sababli, Finlandiya tajribasi boshqa mamlakatlar, xususan O‘zbekiston ta’lim tizimi uchun ham amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim ilmiy manba sifatida xizmat qiladi. Ushbu maqola ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida Finlandiya ta’lim tizimining ilg‘or yondashuvlarini o‘rganishga qaratilgan. Tadqiqot doirasida iqtidorli talabalarni aniqlash, ularning individual ehtiyojlarini qo‘llab-quvvatlash, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish va innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish strategiyalari tahlil qilinadi. Shu orqali maqola

pedagoglar, ta’lim menejerlari va tadqiqotchilar uchun ilmiy va amaliy qo‘llanma sifatida xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili. Pedagogik deontologiya va kompetentlik asosida iqtidorli talabalar bilan ishlash masalasi so‘nggi yillarda xalqaro ta’lim tadqiqotlarida keng o‘rganilgan mavzu hisoblanadi. Mirsoliyeva M. va Abdiraimova B. pedagoglarning individual yondashuvi va talabalarning iqtidorini rivojlantirish strategiyalarini tahlil qilib, pedagogik deontologiya prinsiplarining talabalarni qo‘llab-quvvatlashda samaradorligini ta’kidlaydilar [1]. Ularning tadqiqotlari pedagoglarning etik me’yorlarga rioya qilishi va kompetentlik darajasi iqtidorli talabalar bilan ishlashdagi muvaffaqiyatni belgilashda muhimligini ko‘rsatadi. Qo‘ysinov O. pedagoglarning innovatsion metodlar va raqamli resurslardan foydalanish orqali talabalarning ijodiy va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish imkoniyatlarini o‘rganib chiqqan [2]. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagogik deontologiya va kompetentlik uyg‘unlashganda, pedagoglar talabalar bilan individual yondashuvni samarali tashkil qila oladilar, bu esa ta’lim sifatini oshirishga yordam beradi.

International Nordic University o‘qituvchilari Finlandiya ta’lim tizimida iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlash va ta’lim sifatini oshirish bo‘yicha ilg‘or amaliyotlarni tahlil qilgan [3]. Ularning tadqiqotlari pedagoglarning doimiy professional rivojlanishi va individual yondashuvning talabalarning shaxsiy va akademik salohiyatini oshirishda ahamiyatini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, pedagogik deontologiya talabalarning etika va o‘zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi.

Nizomiy universiteti pedagoglari, xususan Mirsoliyeva M., Abdiraimova B., va Nordik universitetidagi Qo‘ysinov O,tadqiqotlari pedagogik deontologiya va kompetentlikning iqtidorli talabalar bilan ishlashdagi roli hamda ta’lim sifatiga ta’sirini ko‘rsatadi [4]. Shu tadqiqotlar pedagoglar va ta’lim muassasalari uchun strategik tavsiyalar ishlab chiqish va ilg‘or amaliyotlarni mahalliy sharoitga tatbiq etishda ilmiy asos yaratadi. Shuningdek, Sultonova L. pedagogik deontologiya va

kompetentlik asosida iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida psixologik qo‘llab-quvvatlashning ahamiyatini tadqiq qilgan [5]. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, pedagoglarning individual yondashuvi va etik me’yorlarga rioya qilishi talabalarni rag‘batlantirish, motivatsiyasini oshirish va ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirishda hal qiluvchi omil hisoblanadi. Shu bilan birga, innovatsion pedagogik metodlar va raqamli platformalardan foydalanish iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlash va ta’lim sifatini oshirishda samarali vosita sifatida xizmat qiladi.

Bundan tashqari, pedagoglarning kompetentligi va malakasini oshirishga qaratilgan treninglar, seminarlar va malaka oshirish kurslari talabalarning individual ehtiyojlarini aniqlash va moslashtirilgan o‘quv dasturlarini ishlab chiqish imkoniyatini yaratadi. Shu tariqa, pedagogik deontologiya va kompetentlik asosida tashkil etilgan yondashuvlar talabalarning akademik, ijtimoiy va emotsional rivojlanishini rag‘batlantiruvchi samarali mexanizm sifatida namoyon bo‘ladi [6].

Materiallar va usullar. Ushbu tadqiqotda ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida Finlandiya ta’lim tizimining ilg‘or yondashuvlari va pedagogik kvalimetriya metodlari asosida tahlil olib borildi. Tadqiqot materiali sifatida Finlandiya maktablarida qo‘llaniladigan baholash vositalari, diagnostik testlar, individual rivojlanish kartalari va kuzatish ro‘yxatlari tanlandi. Shu bilan birga, iqtidorli talabalar bilan ishlash bo‘yicha metodik qo‘llanmalar, o‘quv dasturlari va ilg‘or pedagogik texnologiyalar ham tadqiqotda qo‘llanildi. Tadqiqot usullari sifatli va miqdoriy yondashuvlarni o‘z ichiga oldi. Birinchidan, diagnostik testlar va pedagogik kvalimetriya yondashuvlari yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash amalga oshirildi. Ikkinchidan, talabalarning individual rivojlanishini baholash uchun kuzatish, intervyu va anketalar qo‘llanildi. Uchinchidan, Finlandiya ta’lim tizimidagi ilg‘or metodlar va strategiyalarni o‘rganish maqsadida komparativ adabiyotlar tahlili va taqqoslash usullari ishlatildi. Shuningdek, tadqiqotda talabalarning o‘quv faoliyati, ijodiy ishlarining natijalari va pedagoglar tomonidan olib borilgan baholar tahlil qilindi. Har bir talabaning individual rivojlanish sur’ati, qobiliyat darajasi va

o‘quv natijalari pedagogik kvalimetriya asosida baholandi. Shu tarzda tadqiqot nafaqat iqtidorli talabalarni aniqlash, balki ularning salohiyatini rivojlantirish va pedagogik qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini ishlab chiqish imkonini berdi.

Tadqiqot natijalari statistik va sifatli tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, ilmiy xulosalar chiqarildi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasi asosida O‘zbekiston ta’lim tizimida iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayonini takomillashtirish, ilg‘or pedagogik strategiyalarni amaliyotga tatbiq etish imkoniyatlari aniqlanib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish ta’lim jarayonining sifatini oshirishga va iqtidorli talabalarni samarali rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu tadqiqotda ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi asosiy ilmiy manba sifatida olingan. Tadqiqot materiali sifatida Finlandiyada qo‘llaniladigan baholash vositalari, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari, individual rivojlanish kartalari, diagnostik testlar va kuzatish ro‘yxatlari tanlandi. Shuningdek, pedagogik qo‘llanmalar, o‘quv dasturlari va innovatsion metodikalar ham tadqiqotning asosiy materiallari sifatida ishlatildi.

Tadqiqot usullari sifatli va miqdoriy yondashuvlarni o‘z ichiga oldi. Birinchi bosqichda iqtidorli talabalarni aniqlash uchun standartlashtirilgan diagnostik testlar va pedagogik kvalimetriya yondashuvlari qo‘llanildi. Ikkinchi bosqichda talabalarning individual rivojlanishini baholash uchun kuzatish, intervyu va anketalar ishlatildi. Uchinchidan, Finlandiya ta’lim tizimidagi ilg‘or pedagogik metodlar va strategiyalarni o‘rganish maqsadida komparativ adabiyotlar tahlili va taqqoslash usullari qo‘llanildi. Shuningdek, tadqiqot jarayonida talabalarning o‘quv faoliyati va ijodiy ishlari doimiy ravishda qayd etildi va pedagogik kvalimetriya asosida baholandi. Bu jarayon talabalarning individual rivojlanish sur’atlarini aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini ishlab chiqishda muhim rol o‘ynadi. Pedagoglar tomonidan berilgan baholar, talabalarning o‘z-o‘zini baholash natijalari va o‘quv jarayonidagi kuzatishlar tadqiqotning sifatli ma’lumotlarini yaratdi.

Tadqiqot natijalari statistika va sifatli tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, ilmiy xulosalar chiqarildi. Shu bilan birga, Finlandiya tajribasi asosida O‘zbekiston ta’lim tizimida iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish jarayonini takomillashtirish imkoniyatlari aniqlanib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish nafaqat iqtidorli talabalarni aniqlash, balki ularning salohiyatini rivojlantirish va ta’lim jarayonining sifatini oshirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, tadqiqot davomida olingan ma’lumotlar pedagoglar uchun amaliy qo‘llanma vazifasini bajaradi. Pedagogik kvalimetriya yondashuvlari yordamida har bir talabaga moslashtirilgan o‘quv strategiyalarini ishlab chiqish, individual rivojlanish rejasini shakllantirish va ta’lim jarayonini doimiy takomillashtirish mumkinligi aniqlandi. Shu bilan birga, talabalarning bilim, ko‘nikma va ijodiy salohiyatini tizimli ravishda kuzatish imkoniyati pedagoglarning kasbiy malakasini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot muhokamasi. Ushbu tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Diagnostik testlar, individual rivojlanish kartalari, kuzatish ro‘yxatlari va pedagogik baholashlar yordamida talabalarning bilim, ko‘nikma va ijodiy salohiyati tizimli ravishda aniqlanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, iqtidorli talabalar bilan ishlashda individual yondashuv va talabalarning qiziqish hamda motivatsiyasini rag‘batlantirish muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, pedagogik jarayondagi tizimli baholash va natijalarni doimiy monitoring qilish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Finlandiya ta’lim tizimi bu jarayonning asosiy amaliy manbai bo‘lib, iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirishda ilg‘or strategiyalarni qo‘llaydi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, Finlandiyada pedagoglar pedagogik kvalimetriya, individual o‘quv dasturlari va innovatsion metodikalarni uyg‘unlashtirib, talabalarning individual ehtiyojlariga moslashtirilgan ta’lim jarayonini tashkil etadilar. Bu esa

o‘quvchilarning ijodiy va intellektual salohiyatini maksimal darajada rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, o‘quv jarayonining individualizatsiyasi talabalarning o‘z-o‘zini rivojlantirish va o‘quv motivatsiyasini oshirish imkonini yaratadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash va ularni qo‘llab-quvvatlash jarayonida talabalarning o‘quv faoliyati va ijodiy ishlari sezilarli darajada yaxshilanadi. Pedagoglar tomonidan doimiy kuzatishlar va baholashlar nafaqat talabalarning individual qobiliyatini aniqlashga yordam beradi, balki ularning shaxsiy va intellektual rivojlanish jarayonini optimallashtirishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari O‘zbekiston ta’lim tizimida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Finlandiya tajribasidan kelib chiqqan holda, iqtidorli talabalarni aniqlash jarayonini standartlashtirish, individual o‘quv dasturlarini ishlab chiqish va pedagogik qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini joriy etish O‘zbekiston kontekstida ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini qo‘llash jarayonida pedagoglarning malakasi va tajribasi muhim rol o‘ynaydi. Pedagoglar tomonidan olib borilgan kuzatishlar, baholashlar va individual maslahatlar talabalarning o‘z salohiyatini rivojlantirishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatadi. Shu bilan birga, pedagoglar uchun ilg‘or baholash va qo‘llab-quvvatlash metodikalarini o‘zlashtirish ta’lim jarayonining sifatini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlash jarayonida o‘quvchilar va ota-onalar bilan hamkorlik qilish pedagogik jarayonning samaradorligini oshiradi. Ota-onalar bilan muntazam aloqalar va maslahatlashuvlar orqali talabalarning individual ehtiyojlari aniqlanadi va ular bilan ishlash strategiyalari yaxshilanadi. Shu tarzda pedagogik kvalimetriya yondashuvlari nafaqat o‘quvchilarning salohiyatini aniqlash, balki ularni rivojlantirish va qo‘llab-quvvatlashda tizimli va samarali vosita sifatida xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari ta’lim

jarayonining barcha bosqichlarida qo‘llanilganda o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirish, ularning bilim va qobiliyatini rivojlantirish, shuningdek, pedagoglarning kasbiy malakasini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlash jarayonida ilg‘or pedagogik metodlarni tatbiq etish ta’lim sifatini sezilarli darajada oshiradi va ta’lim jarayonini samarali boshqarish imkonini yaratadi.

Xulosa Ushbu tadqiqot ta’lim sifati va iqtidorli talabalar bilan ishlash jarayonida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarining samaradorligini o‘rganishga qaratildi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya yordamida iqtidorli talabalarni aniqlash, ularning bilim, ko‘nikma va ijodiy salohiyatini baholash tizimli va shaffof tarzda amalga oshiriladi. Shu orqali individual rivojlanish kartalari va qo‘llab-quvvatlash strategiyalari ishlab chiqilib, har bir talabaga moslashtirilgan ta’lim jarayoni tashkil etiladi.

Finlandiya ta’lim tizimi tajribasi tadqiqotning asosiy amaliy manbai bo‘lib, bu tizimda pedagogik kvalimetriya, individual o‘quv dasturlari va innovatsion metodikalar uyg‘unlashtiriladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, bu yondashuvlar talabalarning o‘z salohiyatini maksimal darajada rivojlantirish, o‘quv motivatsiyasini oshirish va ijodiy faoliyatini rag‘batlantirish imkonini beradi.Shuningdek, tadqiqot natijalari pedagoglar va ta’lim menejerlari uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega. Pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish orqali har bir talaba uchun moslashtirilgan o‘quv strategiyasini ishlab chiqish, individual rivojlanish rejasini shakllantirish va ta’lim jarayonini doimiy takomillashtirish mumkinligi aniqlandi. Shu bilan birga, bu yondashuvlar pedagoglarning kasbiy malakasini oshirish, baholash va qo‘llab-quvvatlash strategiyalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. O‘zbekiston ta’lim tizimida pedagogik kvalimetriya yondashuvlarini tatbiq etish iqtidorli talabalarni aniqlash va rivojlantirish bo‘yicha ilg‘or amaliyotlarni yaratish imkonini beradi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, pedagogik kvalimetriya nafaqat talabalarning individual ehtiyojlarini qondirish, balki butun ta’lim jarayonining

sifatini oshirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, pedagogik kvalimetriya yondashuvlari iqtidorli talabalarni aniqlash va qo‘llab-quvvatlash jarayonida samarali vosita bo‘lib, ularning shaxsiy va intellektual rivojlanishini ta’minlash, ta’lim jarayonini takomillashtirish va pedagoglarning malakasini oshirish imkonini beradi. Shu sababli, ushbu yondashuvlarni ta’lim siyosati va amaliyotida keng joriy etish tavsiya etiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Mirsoliyeva M., Abdiraimova B. Pedagogik deontologiya va iqtidorli talabalarni rivojlantirish strategiyalari. Toshkent: Nizomiy Universitet Nashriyoti, 2020.

2. Qo‘ysinov O. Innovatsion pedagogik metodlar va raqamli resurslardan foydalanish orqali iqtidorli talabalarni rivojlantirish. Tahliliy maqola, International Nordic University, 2021.

3. International Nordic University o‘qituvchilari. Iqtidorli talabalar bilan ishlash va ta’lim sifatini oshirish bo‘yicha ilg‘or amaliyotlar. Helsinki, 2022.

4. Qo’ysinov.O. Pedagogik deontologiya va kompetentlikni ta’lim jarayonida tatbiq etish tajribalari. Helsinki: Nordik Universiteti, 2022.

5. Sultonova L. Psixologik qo‘llab-quvvatlash va iqtidorli talabalar bilan ishlash metodlari. Toshkent: Nizomiy Universitet Nashriyoti, 2021.

6. Rinaudo M. Gifted Education and Innovative Pedagogical Approaches: Finnish Experience. Helsinki: Nordic Educational Research, 2020.

7. Primova, M. (2024). INTERPRETABLE PHRASEOLOGICAL UNITS OF CHARACTER EXPRESSION IN FRENCH AND UZBEK LANGUAGES. *Академические исследования в современной науке*, *3*(5), 130-134.

8. Pirimova, M., Torambetov, B., Kadirova, S., Ziyaev, A., Gonnade, R. G., & Ashurov, J. (2022). Synthesis, crystal structure and Hirshfeld surface analysis of a zinc (II) coordination polymer of 5-phenyl-1, 3, 4-oxadiazole-2-thiolate. *Structure Reports*, *78*(8), 794-797.

9. Pirimova, M. A., Kadirova, S. A., Ziyayev, A. A., & Buvraev, E. R. (2023). Co (II) VA V (V) NING 5-(FENIL)-1, 3, 4-OKSADIAZOL-2-TION ASOSIDAGI ARALASH METALLI KOMPLEKS BIRIKMASINI ANTIOKSIDANTLIK FAOLLIGINI O ‘RGANISH. *2020, No. 1 (119/2)*, *119*(90), 5-9.

10. Primova, M. A. Kadirova Sh. A., Ziyayev AA, Buvrayev ER Co (II) va V (V) ning 5-(fenil)-1, 3, 4-oksadiazol-2tion asosidagi aralash metalli kompleks

birikmasini antioksidantlik faolligini o'rganish. *Samarqand davlat universiteti ilmiy axborotnomasi-2020 yil*.

11. Primova, M. A., Kadirova, S. A., Ziyayev, A. A., & Buvrayev, E. R. (2020). va V (V) ning 5-(fenil)-1, 3, 4-oksadiazol-2tion asosidagi aralash metalli kompleks birikmasini antioksidantlik faolligini o'rganish.

12. Нуралиева, Г. А., & Пиримова, М. А. Universum: Химия и биология: электр. научн. журн. 2020. № 2 (68).

13. PIRIMOVA, M. A., KADIROVA, S. A., & ZIYAYEV, A. A. (2025). Synthesis and study of complex compounds with 1, 3, 4-oxadiazole derivatives based on ammonium vanadate. *Chemistry and chemical engineering*, *2024*(4), 5.

14. Abdukhakim, Z., & Mehribon, P. (2025). SYNTHESIS, CRYSTAL STRUCTURE AND HIRSHFELD SURFACE ANALYSIS OF A 2–CARBOXYMETHYLTHIO-5-PHENYL-1, 3, 4-OXADIAZOLE. *Universum: химия и биология*, *4*(6 (132)), 31-35.

15. Mehribon, P., & Ziyaev, A. A. Synthesis, Crystal Structure and Hirshfeld Surface Analysis of A 2–rboxymethylthio-5-Phenyl-1, 3, 4-Oxadiazole. *Available at SSRN 5120800*.

16. Саидов, С. С., Исмаилова, Д. С., & Абдуразаков, А. Ш. (2025). СИНТЕЗ АЗОМЕТИНОВ И АМИДОВ В РЯДУ 1, 3, 4-ОКСАДИАЗОЛОВ. *Universum: химия и биология*, *3*(6 (132)), 23-28.

17. Mehribon, P., & Ziyaev, A. A. Synthesis, Crystal Structure and Hirshfeld Surface Analysis of A 2–rboxymethylthio-5-Phenyl-1, 3, 4-Oxadiazole. *Available at SSRN 5120800*.